ପ୍ରସଙ୍ଗ	ବ୍ଲକ୍	ଜିଲ୍ଲା	ରାଜ୍ୟ
ପ୍ରସଙ୍ଗ **I :** ଗୁଣବତ୍ତା ପାଇଁ ସରକାରୀ ସଂସ୍କାର		▪ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ଓ ଦାୟିତ୍ୱବୋଧ ବୃଦ୍ଧିପାଇଁ କ'ଣ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ପାରିବ ? ▪ ପାଠ ପଢ଼ାଇନଥିବା ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କ'ଣ କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରିବ ? ➢ ବହିଷ୍କାର, ସ୍ଥାନାନ୍ତର, ଉପଦେଶ, ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ବାହାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜନ, ଅନ୍ୟ କିଛି ➢ ଯଦି ଶାସ୍ତିମୂଳକ ବହିଷ୍କାର ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଏ, ଆପଣ ଏଥିରେ ସମ୍ମତ ହେବେ କି ? ଯଦି ନୁହେଁ ତେବେ କାହିଁକି ? ▪ କଲେଜ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଓ ପରିଚାଳନା ସମିତିକୁ ବ୍ୟୟ କରିବାର ଅଧିକାର ଓ ସେଥିପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଉଚିତ କି ?	▪ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ଓ ଦାୟିତ୍ୱବୋଧ ବୃଦ୍ଧିପାଇଁ କ'ଣ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ପାରିବ ? ▪ ପାଠ ପଢ଼ାଇନଥିବା ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କ'ଣ କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରିବ ? ➢ ବହିଷ୍କାର, ସ୍ଥାନାନ୍ତର, ଉପଦେଶ, ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ବାହାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜନ, ଅନ୍ୟ କିଛି ➢ ଯଦି ଶାସ୍ତିମୂଳକ ବହିଷ୍କାର ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଏ, ଆପଣ ଏଥିରେ ସମ୍ମତ ହେବେ କି ? ଯଦି ନୁହେଁ ତେବେ କାହିଁକି ? ▪ କଲେଜ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଓ ପରିଚାଳନା ସମିତିକୁ ବ୍ୟୟ କରିବାର ଅଧିକାର ଓ ସେଥିପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାୟତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଉଚିତ କି ? ▪ ନିମ୍ନପ୍ରଦତ୍ତ କେଉଁ ସଂସ୍କାର ଗୁଡ଼ିକ ରାଜ୍ୟ-ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଉନ୍ନତ ପ୍ରଶାସନିକ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିବ ? ➢ ଅନୁବନ୍ଧନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସଂଶୋଧନ ➢ ବହୁ-ଅଂଶୀଦାର ଥିବା ପରିଚାଳନା ସମିତି ଗଠନକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରଣ ➢ ବିଭିନ୍ନ ପରିଚାଳନା ସମିତିର ଭୂମିକା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ➢ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ମାଧ୍ୟମରେ ଅଧିକ କୈଫିୟତ ଜାରୀ ➢ ଅଧିକ ଶୈକ୍ଷିକ, ପ୍ରଶାସନିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ସ୍ୱାଧୀନତା ➢ ସ୍ୱଚ୍ଛଳ ଛାତ୍ରବର୍ଗଙ୍କଠାରୁ ଯଥୋଚିତ ଫି ଆଦାୟ ଓ ସେଇ ସଙ୍ଗେ ଅଭାବଗ୍ରସ୍ତ ଛାତ୍ରଙ୍କର ଫି-ଛାଡ଼କୁ ଅଣଦେଖା କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ସାମର୍ଥ୍ୟ ▪ ନିମ୍ନପ୍ରଦତ୍ତ କେଉଁ ସଂସ୍କାରଗୁଡ଼ିକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଆର୍ଥିକ ଅନୁଦାନରେ ପରିଚାଳିତ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ଉନ୍ନତ ପ୍ରଶାସନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି କରିବ

ପ୍ରସଙ୍ଗ	ବ୍ଲକ୍	ଜିଲ୍ଲା	ରାଜ୍ୟ
			➢ ପରିଚାଳନା ସମିତି ଗଠନରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ – ଯେପରି ସ୍ଥାନୀୟ ସଦସ୍ୟ, ଶିଳ୍ପ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓ ନାଗରିକ ସମାଜ ଆଦିର ସଦସ୍ୟତା ➢ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ସ୍ୱୟଂଶାସନକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ପାଇଁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟର ପୁନର୍ବିନ୍ୟାସ ➢ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଂଶୀଦାରକୁ ସମାନ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଥିବା ଏକକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ➢ ସ୍ୱୟଂଶାସନର ସାଧାରଣ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ କଲେଜିୟମ ଉପାୟରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ
ପ୍ରସଙ୍ଗ **II :** ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଓ ସ୍ୱୀକୃତି			▪ ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରଦାନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ କ'ଣ ସବୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ : ➢ ସ୍ୱାଧୀନ ଗୁଣାତ୍ମକ ଆଧାରର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ➢ ଏକ ସମନ୍ୱିତ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷାର ଗୁଣାବଳିର ଆଧାର ➢ ରାଜ୍ୟ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ଓ ରାଜ୍ୟ ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରଦାନ ପରିଷଦର ଭୂମିକା ➢ NAAC, NBA, UGC, AFCTE, COA, DECI, NCTE ଇତ୍ୟାଦି ଭଳି ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରଦାନ/ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସଂସ୍ଥାର ପଦ୍ଧତିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ▪ ବିଶ୍ୱ ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥିତି ଖରାପ ହେବାର କାରଣ କ'ଣ ▪ ଆମ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟସବୁକୁ ବିଶ୍ୱ ସ୍ତରୀୟ କରିବା ପାଇଁ କ'ଣ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ➢ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଓ ଶୈକ୍ଷିକ ସଂସ୍କାର –CBCS, କ୍ରେଡ଼ିଟ ସ୍ଥାନାନ୍ତର, ଛାତ୍ର ଓ ଅଧ୍ୟାପକ ମାନଙ୍କର ପାରସ୍ପରିକ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ➢ ଅନ୍ତର୍ବିଦ୍ୟା ଅଧ୍ୟୟନ, ଗବେଷଣା, ଅଭିନବ ଉଦ୍ଭାବନ ଓଶିଳ୍ପଦ୍ୟୋଗକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବା

ପ୍ରସଙ୍ଗ	ବ୍ଲକ୍	ଜିଲ୍ଲା	ରାଜ୍ୟ
ପ୍ରସଙ୍ଗ **III :** ନିୟନ୍ତ୍ରଣର ଗୁଣାତ୍ମକ ମାନବୃଦ୍ଧି			▪ ନିୟନ୍ତ୍ରଣର ମାନକୁ ବଢ଼ାଇବାପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପନ୍ଥା ଅବଲମ୍ବନ କରିହେବ କି ? ➢ ନିୟନ୍ତ୍ରଣକୁ ସହଜସାଧ୍ୟ କରିବା ➢ ଚାହିଦା ଆଧାରିତ ଅନୁଦାନ ପରିବର୍ତ୍ତେ ନିୟମ ଆଧାରିତ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ ➢ ଏକ ସୂତ୍ରୀ/ବାତାୟନ (window clearance) ➢ ଉତ୍ତମ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ତଥା ବର୍ହି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ➢ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ 10+2+3 ଢ଼ାଞ୍ଚାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବା ବା ଏହାର ପୁନଃର୍ବିନ୍ୟାସ କରିବା
ପ୍ରସଙ୍ଗ **IV :** କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ଗତିନିର୍ଦ୍ଧାରଣକାରି ଭୂମିକା			▪ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ କି କି ପ୍ରକାର ଦିଗଦର୍ଶନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ? ▪ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ (CFI) ସବୁ ସେହି ଅଞ୍ଚଳର ଶିକ୍ଷା ଅନୁଷ୍ଠାମାନଙ୍କୁ କିପରି ସହାୟତା କରିପାରିବେ ? ▪ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ(CFI) ନିଜର ଅନୁପମ ଗୁଣବତ୍ତା ଓ ଶକ୍ତି ଚିହ୍ନଟ କରିବା ଉଚିତ୍ କି ? ▪ ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକମାନଙ୍କର ଜୀବନର ଶ୍ରେୟ ବିକାଶ କରିବାପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ (CFI)ର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଓ ଶିକ୍ଷକ କି କି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିପାରିବେ ? ▪ ଶିକ୍ଷାଗତ ନୈପୁଣ୍ୟର ବିକାଶ ଓ ପ୍ରସାର ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ କିପରି ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ? ▪ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ସେହି ଅଞ୍ଚଳର ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷାକୁ କିପରି ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ପରାମର୍ଶ ଦିଅ ?

ପ୍ରସଙ୍ଗ	ବ୍ଲକ୍	ଜିଲ୍ଲା	ରାଜ୍ୟ
ପ୍ରସଙ୍ଗ **V :** ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକର ଉନ୍ନତିକରଣ	▪ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କିପରିଭାବେ ସଫଳତାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି କରିପାରିବ ? ▪ ଗରିବ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଫି ଛାଡ଼ ପାଇଁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଫି ବୃଦ୍ଧି ହେବା ବାଞ୍ଛନୀୟ କି ? ▪ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା ସମିତିକୁ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନେବାର କ୍ଷମତା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ କି ? ▪ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ଅଭାବ ରାଜ୍ୟ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଗୁଣବତ୍ତା କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାରେ ଏକ କାରକ ଅଟେ କି ? ଯଦି ହଁ ଏହାର ଆବଶ୍ୟକତା କ'ଣ? ▪ କମ ଗୁଣବତ୍ତା ଶିକ୍ଷକମାନେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ତଥା ଅନୁଷ୍ଠାନର ଫଳାଫଳକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରନ୍ତି କି ? ଏହାପାଇଁ କି କି ସମାଧାନ ସୂତ୍ର ନିଆଯାଇପାରିବ ?	▪ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କିପରିଭାବେ ସଫଳତାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି କରିପାରିବ ? ▪ ଗରିବ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଫି ଛାଡ଼ ପାଇଁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଫି ବୃଦ୍ଧି ହେବା ବାଞ୍ଛନୀୟ କି ? ▪ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା ସମିତିକୁ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନେବାର କ୍ଷମତା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ କି ? ▪ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ଅଭାବ ରାଜ୍ୟ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଗୁଣବତ୍ତା କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାରେ ଏକ କାରକ ଅଟେ କି ? ଯଦି ହଁ ଏହାର ଆବଶ୍ୟକତା କ'ଣ? ▪ କମ ଗୁଣବତ୍ତା ଶିକ୍ଷକମାନେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ତଥା ଅନୁଷ୍ଠାନର ଫଳାଫଳକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରନ୍ତି କି ? ଏହାପାଇଁ କି କି ସମାଧାନ ସୂତ୍ର ନିଆଯାଇପାରିବ ? ▪ ରାଜ୍ୟର ମହାବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଶାସନିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ସ୍ୱାଧୀନତା ସହିତ ଅଧିକ ସଫଳଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ କି ? ▪ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ଶିକ୍ଷାଗତ ଓ ନୂତନ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ କି ? ▪ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ଫି ବୃଦ୍ଧି କଲେ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକ ସ୍ୱାବଲମ୍ବୀ ହୋଇପାରିବ କି ? ▪ ରାଜ୍ୟର ମହାବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଅର୍ଥାଗମର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ? ▪ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସମସ୍ୟା ପାଇଁ କ'ଣ ସବୁ ସମାଧାନ କରାଯାଇ ପାରିବ ? ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ସ୍ଥାୟୀ ଶିକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତି କରାଯିବା ଉଚିତ୍ କି ? ଶିକ୍ଷକମାନେ ଠିକଭାବରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପ୍ରଣାଳୀରେ ନିଜକୁ ସାମିଲ୍ ନକଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ବହିଷ୍କାର କରିବା ଉଚିତ୍ କି ?	▪ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କିପରିଭାବେ ସଫଳତାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି କରିପାରିବ ? ▪ ଗରିବ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଫି ଛାଡ଼ ପାଇଁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଫି ବୃଦ୍ଧି ହେବା ବାଞ୍ଛନୀୟ କି ? ▪ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା ସମିତିକୁ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନେବାର କ୍ଷମତା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ କି ? ▪ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ଅଭାବ ରାଜ୍ୟ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଗୁଣବତ୍ତା କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାରେ ଏକ କାରକ ଅଟେ କି ? ଯଦି ହଁ ଏହାର ଆବଶ୍ୟକତା କ'ଣ ▪ କମ ଗୁଣବତ୍ତା ଶିକ୍ଷକମାନେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ତଥା ଅନୁଷ୍ଠାନର ଫଳାଫଳ ଉପରେ ପ୍ରଭାବିତ କରନ୍ତି କି ? ଏହାପାଇଁ କି କି ସମାଧାନ ସୂତ୍ର ନିଆଯାଇପାରିବ ? ▪ ରାଜ୍ୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଶାସନିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ କି ? ▪ ନୂତନ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରଚଳନ ପାଇଁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ଶିକ୍ଷାଗତ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ କି ? ▪ ରାଜ୍ୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଓ ଅଧ୍ୟାପକମାନଙ୍କର ଅଭାବ ସେଗୁଡ଼ିକର ଗୁଣାତ୍ମକ ମାନ ହ୍ରାସ ପାଇବାର କାରଣ କି ? ▪ ରାଜ୍ୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ସଂସ୍କାର ଓ ପୁନର୍ଗଠନ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟର ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପରିଷଦର ପରାମର୍ଶ ନେବା ଉଚିତ୍ କି ? ▪ ରାଜ୍ୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଓ ପରୀକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାର କିପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅଣାଯାଇ ପାରିବ ? ▪ ରାଜ୍ୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥାରେ କିପରି ଉନ୍ନତି ଆଣି ପାରିବେ ?

ପ୍ରସଙ୍ଗ	ବ୍ଲକ୍	ଜିଲ୍ଲା	ରାଜ୍ୟ
ପ୍ରସଙ୍ଗ **VI :** ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷାରେ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ବିକାଶର ସମନ୍ୱୟ	▪ ରୋଜଗାର ବୃଦ୍ଧିପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ଉପରେ ଆଧାରିତ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ, ନିୟମିତ ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ଏକ ଅଂଶ ହୋଇ ରହିବା ଉଚିତ କି ? ▪ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାକୁ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ସହ ଯୋଡ଼ିବାର ଅନ୍ୟ ସବୁ ପନ୍ଥା କ'ଣ? ▪ ଯେ କୌଣସି ସମୟରେ ପ୍ରବେଶ ଏବଂ ଯେକୌଣସି ସେମିଷ୍ଟାର୍‌ର ଶେଷରେ ସାମୟିକ ପ୍ରସ୍ଥାନ କରିବା ସୁବିଧା ରହିବା ଉଚିତ କି ?	▪ ରୋଜଗାର ବୃଦ୍ଧିପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ଉପରେ ଆଧାରିତ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ, ନିୟମିତ ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ଏକ ଅଂଶ ହୋଇ ରହିବା ଉଚିତ କି ? ▪ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାକୁ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ସହ ଯୋଡ଼ିବାର ଅନ୍ୟ ସବୁ ପନ୍ଥା କ'ଣ? ▪ ଯେ କୌଣସି ସ୍ତରରେ ପ୍ରବେଶ ଏବଂ ଯେ କୌଣସି ସେମିଷ୍ଟର ଶେଷରେ ସାମୟିକ ପ୍ରସ୍ଥାନ କରିବା ସୁବିଧା ରହିବା ଉଚିତ କି ? ▪ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାର ବିକାଶ ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲାର କେତୋଟି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଗୋଷ୍ଠୀ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପରିଣତ କରିହେବ କି ? ତେବେ ଏଇ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଓ ଶିକ୍ଷାବିତ୍ ଅଛନ୍ତି ତ ? ▪ ଭଲ ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକରେ ରହିଥିବା କେଉଁ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ନିୟମିତ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାମୂଳକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରିବାପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ? (ଆଖପାଖରେ ଥିବା ଅଧାପକଙ୍କୁ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବାପାଇଁ ସୁବିଧା ରହିଥିବ) ▪ ଆପଣଙ୍କ ଜିଲ୍ଲାରେ କେଉଁକେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାମୂଳକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇପାରିବ ?	▪ ରୋଜଗାର ବୃଦ୍ଧିପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ଉପରେ ଆଧାରିତ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ, ନିୟମିତ ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ଏକ ଅଂଶ ହୋଇ ରହିବା ଉଚିତ କି ? ▪ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାକୁ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ସହ ଯୋଡ଼ିବାର ଅନ୍ୟ ସବୁ ପନ୍ଥା କ'ଣ? ▪ ଯେ କୌଣସି ସ୍ତରରେ ପ୍ରବେଶ ଏବଂ ଯେ କୌଣସି ସେମିଷ୍ଟର ଶେଷରେ ପ୍ରସ୍ଥାନ କରିବା ସୁବିଧା ରହିବା ଉଚିତ କି ? ▪ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାର ବିକାଶ ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲାର କେତୋଟି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଗୋଷ୍ଠି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପରିଣତ କରିହେବ କି ? ତେବେ ଏଇ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଓ ଶିକ୍ଷାବିତ୍ ଅଛନ୍ତି ତ ? ▪ ଭଲ ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକରେ ରହିଥିବା କେଉଁ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ନିୟମିତ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାମୂଳକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରିବାପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ? (ଆଖପାଖରେ ଥିବା ଅଧାପକଙ୍କୁ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବାପାଇଁ ସୁବିଧା ରହିଥିବ) ▪ ଆପଣଙ୍କ ରାଜ୍ୟରେ କେଉଁକେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାମୂଳକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇପାରିବ ? ▪ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ ଧନ୍ଦାମୂଳକ ସ୍ନାତକ ଉପାଧିରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଶେଷଜ୍ଞାନ ବିଭାଗ ରହିବା ଉଚିତ୍ କି ? ▪ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ପ୍ରବେଶ ଏବଂ ପ୍ରସ୍ଥାନରେ ପ୍ରାୟୋଗିକ ଅସୁବିଧାମାନ କ'ଣ? ▪ ପ୍ରଚଳିତ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ସହ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ଭିତ୍ତିକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ତାଳମେଳ କିପରି ରଖାଯାଇପାରିବ ? ▪ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ରୋଜଗାର ସୂଚକାଙ୍କୁ ଦର୍ଶାଇବା ଉଚିତ୍ କି ?

ପ୍ରସଙ୍ଗ	ବ୍ଲକ୍	ଜିଲ୍ଲା	ରାଜ୍ୟ
ପ୍ରସଙ୍ଗ **VII :** କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ			▪ ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା କମ୍ପ୍ୟୁଟର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ପ୍ରଚଳିତ ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରନ୍ତି କି ? ▪ ଆପଣଙ୍କ ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ତଥା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ NMEICT କିମ୍ବା NKN ମାଧ୍ୟମରେ ସଂଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି କି ? ▪ ଆପଣ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ MOOC ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ପରି ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ବିସ୍ତାର କିମ୍ବା ବିଷୟବସ୍ତୁ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବେ କି ? ଯଦି ଆପଣ ଏଥିରେ ରାଜି, ତେବେ କେଉଁ କେଉଁ ବିଷୟରେ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ହେଲେ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତେ ଏଥିରେ ଉପକୃତ ହେବେ ? ▪ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ପ୍ରଚଳନରେ କି କି ଅସୁବିଧା ରହିଛି ଏବଂ ସେହି ଅସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକୁ କିପରି ଭାବେ ଦୂର କରାଯାଇପାରିବ ?
ପ୍ରସଙ୍ଗ **VIII :** ପ୍ରଯୁକ୍ତି ଜ୍ଞାନକୁ ଉପଯୋଗକରି ଜ୍ଞାନ ଆହରଣର ସୁଯୋଗ			▪ ଛାତ୍ର ଏବଂ ଶିକ୍ଷକ TELର ଆବଶ୍ୟକତା ତଥା ତାର ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ବୁଝନ୍ତି କି ? ଯଦି ବୁଝନ୍ତି ତେବେ କିପରି ଭାବେ ସେମାନେ ଏହାକୁ ସବୁଠାରୁ ଭଲ ଭାବରେ ଉପଯୋଗ କରିପାରିବେ ? ▪ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟାର ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷାର ବିସ୍ତାର ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଅଛି କି ? ▪ NPTEL, NMEICT ର ଇ-ପାଠ୍ୟସୂଚୀ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଇ-ପାଠ୍ୟସୂଚୀ କୌଣସି ଅନୁଷ୍ଠାନ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି କି ? ଯଦି କରୁଥାଆନ୍ତି ତେବେ ତାହାର ଉପକାର ତଥା ଅପକାର ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ? ▪ TEL କିପରି ଭାବରେ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ତଥା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ଗବେଷଣାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବ, ଦୟାକରି ତାର ଏକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ । ▪ ଯଦିଥାଏ ତେବେ କିଛି ଉତ୍କର୍ଷ ପଦ୍ଧତିର ଉଦାହରଣ ଦିଅନ୍ତୁ ।

ପ୍ରସଙ୍ଗ	ବ୍ଲକ୍	ଜିଲ୍ଲା	ରାଜ୍ୟ
ପ୍ରସଙ୍ଗ **IX :** ଆଞ୍ଚଳିକ ଅସମାନତା ଦୂରୀକରଣ	▪ ଆପଣଙ୍କ ବ୍ଲକରେ କଲେଜ ଅଛିକି ? ଯଦି ନାହିଁ, କାହିଁକି ? ▪ କେଉଁଟିର ସ୍ଥାପନା ବେଶୀ ଲାଭପ୍ରଦ ହେବ – କଲେଜ/ପଲିଟେକ୍ନିକ୍ କିମ୍ବା ଉଭୟର ଆବଶ୍ୟକତା ?	▪ ଆପଣଙ୍କ ଜିଲ୍ଲାରେ କଲେଜ ଅଛିକି ? ଯଦି ନାହିଁ, କାହିଁକି ? ▪ କେଉଁଟିର ସ୍ଥାପନା ବେଶୀ ଲାଭପ୍ରଦ ହେବ – କଲେଜ/ପଲିଟେକ୍ନିକ୍ କିମ୍ବା ଉଭୟର ଆବଶ୍ୟକତା ? ▪ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିବା ଆଞ୍ଚଳିକ ଅନଗ୍ରସରତାକୁ କେମିତି ଦୂର କରାଯାଇପାରିବ ? ➢ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ କଲେଜ ସ୍ଥାପନା କରି ➢ ରହିଥିବା କଲେଜଗୁଡ଼ିକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରି ➢ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ପଲିଟେକ୍ନିକ୍ ଖୋଲି ➢ ରହିଥିବା ପଲିଟେକ୍ନିକ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ମଜବୁତ କରି ➢ ଉନ୍ନତ ପରିବହନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି	▪ ଆପଣଙ୍କ ରାଜ୍ୟରେ କେତୋଟି ଡିଗ୍ରୀ କଲେଜ ଅଛି ? ▪ କେଉଁଟିର ସ୍ଥାପନା ବେଶୀ ଲାଭପ୍ରଦ ହେବ – କଲେଜ/ପଲିଟେକ୍ନିକ୍ କିମ୍ବା ଉଭୟର ଆବଶ୍ୟକତା ? ▪ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିବା ଆଞ୍ଚଳିକ ଅନଗ୍ରସରତାକୁ କେମିତି ଦୂର କରାଯାଇପାରିବ ? ➢ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ କଲେଜ ସ୍ଥାପନା କରି ➢ ରହିଥିବା କଲେଜଗୁଡ଼ିକୁ କରି ➢ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ପଲିଟେକ୍ନିକ୍ ଖୋଲି ➢ ରହିଥିବା ପଲିଟେକ୍ନିକ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ମଜବୁତ କରି ➢ ଉନ୍ନତ ପରିବହନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି
ପ୍ରସଙ୍ଗ **X :** ଲିଙ୍ଗଗତ ଓ ସାମାଜିକ ବ୍ୟବଧାନର ନିରାକରଣ	▪ ପ୍ରତିକୂଳ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଗୋଷ୍ଠୀର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଉଚ୍ଚତର ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ ନ ହେବାର କାରଣ କ'ଣ? ▪ କିଭଳି ପଦକ୍ଷେପ ନେଲେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ କରିଥିବା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ କଲେଜରେ ନାମ ଲେଖାଇ ଶିକ୍ଷା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିପାରିବେ ? ▪ କେଉଁ ଉପାୟରେ ବାଳିକାମାନଙ୍କର କଲେଜ ବା ପଲିଟେକ୍ନିକ୍ ଶିକ୍ଷାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିବ ? ▪ ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାଳିକାଙ୍କ ଶିକ୍ଷାରେ ଉନ୍ନତି ଆଣି ପାରିବ : ହଷ୍ଟେଲ ? ମେଧାବୃତ୍ତି ? ନିଶ୍ଚିତ ସୁରକ୍ଷା ?	▪ ପ୍ରତିକୂଳ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଗୋଷ୍ଠୀର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଉଚ୍ଚତର ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ ନ ହେବାର କାରଣ କ'ଣ? ▪ କିଭଳି ପଦକ୍ଷେପ ନେଲେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ କରିଥିବା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ କଲେଜରେ ନାମ ଲେଖାଇ ଶିକ୍ଷା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିପାରିବେ ? ▪ କେଉଁ ଉପାୟରେ ବାଳିକାମାନଙ୍କର କଲେଜ ବା ପଲିଟେକ୍ନିକ୍ ଶିକ୍ଷାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିବ ? ▪ ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାଳିକାଙ୍କ ଶିକ୍ଷାରେ ଉନ୍ନତି ଆଣି ପାରିବ : ହଷ୍ଟେଲ ? ମେଧାବୃତ୍ତି ? ନିଶ୍ଚିତ ସୁରକ୍ଷା ? ▪ କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ସାମାଜିକ ବ୍ୟବଧାନ ଦୂର କରାଯାଇ ପାରିବ ? ➢ ହଷ୍ଟେଲ ➢ ମେଧାବୃତ୍ତି ➢ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଓ ସଂଯୁକ୍ତିକରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା	▪ ପ୍ରତିକୂଳ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଗୋଷ୍ଠୀର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଉଚ୍ଚତର ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ ନ ହେବାର କାରଣ କ'ଣ? ▪ କିଭଳି ପଦକ୍ଷେପ ନେଲେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ କରିଥିବା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ କଲେଜରେ ନାମ ଲେଖାଇ ଶିକ୍ଷା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିପାରିବେ ? ▪ କେଉଁ ଉପାୟରେ ବାଳିକାମାନଙ୍କର କଲେଜ ବା ପଲିଟେକ୍ନିକ୍ ଶିକ୍ଷାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିବ ? ▪ ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାଳିକାଙ୍କ ଶିକ୍ଷାରେ ଉନ୍ନତି ଆଣି ପାରିବ : ହଷ୍ଟେଲ ? ମେଧାବୃତ୍ତି ? ନିଶ୍ଚିତ ସୁରକ୍ଷା ? ▪ କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ସାମାଜିକ ବ୍ୟବଧାନ ଦୂର କରାଯାଇ ପାରିବ ? ➢ ହଷ୍ଟେଲ ➢ ମେଧାବୃତ୍ତି ➢ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଓ ସଂଯୁକ୍ତିକରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ପ୍ରସଙ୍ଗ	ବ୍ଲକ୍	ଜିଲ୍ଲା	ରାଜ୍ୟ
		▪ କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଲିଙ୍ଗଗତ ବ୍ୟବଧାନ ଦୂର କରାଯାଇପାରିବ ? ➢ ହଷ୍ଟେଲ ➢ ରହଣି ଏବଂ/କିମ୍ବା ଯାତାୟତ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ➢ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଓ ସଂଯୁକ୍ତିକରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଶିକ୍ଷାର ମାନବୃଦ୍ଧିକରଣ ➢ ଦକ୍ଷତା ତାଲିମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯାହା ଫଳରେ ନମନୀୟ ପ୍ରବେଶ ଓ ପ୍ରସ୍ଥାନ ମାଧ୍ୟମରେ ସେମାନେ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ ବେଳେ ରୋଜଗାର କରିପାରିବେ ▪ ଲିଙ୍ଗଗତ ଓ ସାମାଜିକ ବ୍ୟବଧାନ ଦୂରୀକରଣ ସକାଶେ ଯଦି ଅନ୍ୟ କିଛି ପରାମର୍ଶ ଥାଏ, ଦିଅନ୍ତୁ ।	▪ କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଲିଙ୍ଗଗତ ବ୍ୟବଧାନ ଦୂର କରାଯାଇପାରିବ ? ➢ ହଷ୍ଟେଲ ➢ ରହଣି ଏବଂ/କିମ୍ବା ଯାତାୟତ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ➢ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଓ ସଂଯୁକ୍ତିକରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଶିକ୍ଷାର ମାନବୃଦ୍ଧିକରଣ ➢ ଦକ୍ଷତା ତାଲିମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯାହା ଫଳରେ ନମନୀୟ ପ୍ରବେଶ ଓ ପ୍ରସ୍ଥାନ ମାଧ୍ୟମରେ ସେମାନେ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ ବେଳେ ରୋଜଗାର କରିପାରିବେ ▪ ଲିଙ୍ଗଗତ ଓ ସାମାଜିକ ବ୍ୟବଧାନ ଦୂରୀକରଣ ସକାଶେ ଯଦି ଅନ୍ୟ କିଛି ପରାମର୍ଶ ଥାଏ, ଦିଅନ୍ତୁ । ▪ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲିଙ୍ଗଗତ ଓ ସାମାଜିକ ବୈଷମ୍ୟର ନିରାକରଣ ପାଇଁ କେଉଁ ସକରାତ୍ମକ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ପାରିବ ? ▪ ସମସ୍ତ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ପ୍ରତିକାରମୂଳକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ଉଚିତ କି ?
ପ୍ରସଙ୍ଗ **XI :** ସମାଜ ସହ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷାର ସଂଯୋଗୀକରଣ	▪ ଶିକ୍ଷାଗ୍ରହଣ କାଳରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଆପଣଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀ/ଗ୍ରାମକୁ କିଭଳି ଭାବେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ? ▪ ଆପଣଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀ/ଗ୍ରାମରେ ଜୀବନଧାରଣର ମାନ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ କେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସହାୟତା ଦେଇପାରିବେ ? ଉଦାହରଣ : ପରିମଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା, ରାସ୍ତା ପ୍ରଭୃତି । ▪ କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ପରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ କିଭଳି ଭାବେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ?	▪ ଶିକ୍ଷାଗ୍ରହଣ କାଳରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଆପଣଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀ/ଗ୍ରାମକୁ କିଭଳି ଭାବେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ? ▪ ଆପଣଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀ/ଗ୍ରାମରେ ଜୀବନଧାରଣର ମାନ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ କେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସହାୟତା ଦେଇପାରିବେ ? ଉଦାହରଣ : ପରିମଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା, ରାସ୍ତା ପ୍ରଭୃତି । ▪ କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ପରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ କିଭଳି ଭାବେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ?	▪ ଶିକ୍ଷାଗ୍ରହଣ କାଳରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଆପଣଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀ/ଗ୍ରାମକୁ କିଭଳି ଭାବେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ? ▪ ଆପଣଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀ/ଗ୍ରାମରେ ଜୀବନଧାରଣର ମାନ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ କେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସହାୟତା ଦେଇପାରିବେ ? ଉଦାହରଣ : ପରିମଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା, ରାସ୍ତା ପ୍ରଭୃତି । ▪ କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ପରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ କିଭଳି ଭାବେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ?

<table>
<tr><th>ପ୍ରସଙ୍ଗ</th><th>ବ୍ଲକ୍</th><th>ଜିଲ୍ଲା</th><th>ରାଜ୍ୟ</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>▪ ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହ ଜଡ଼ିତ ହୋଇପାରିବେ ?
➢ ଏନ୍.ଏସ୍.ଏସ୍.
➢ ଏନ୍.ସି.ସି.
➢ ସାମଜିକ କାର୍ଯ୍ୟ
➢ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହାୟକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
▪ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆପଣଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳର କଲେଜ ଓ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଗୋଷ୍ଠୀ ସମ୍ପର୍କିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରୁଛନ୍ତି କି ? ହଁ/ନା । ଯଦି ହଁ, ନିମ୍ନୋକ୍ତ ତାଲିକାରୁ କେଉଁଟି ?
➢ ଗୋଷ୍ଠୀଗତ କର୍ମ ଯଥା ସବୁଜୀକରଣ, ସଫାଇ, ପରିମଳ, ରାସ୍ତା
➢ ଖେଳକୁଦ
➢ ଭାଷଣ, ପଥପ୍ରାନ୍ତ ନାଟକ ପ୍ରଭୃତି ଜରିଆରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି
➢ ସାକ୍ଷରତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
➢ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ</td><td>▪ ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହ ଜଡ଼ିତ ହୋଇପାରିବେ ?
➢ ଏନ୍.ଏସ୍.ଏସ୍.
➢ ଏନ୍.ସି.ସି.
➢ ସାମଜିକ କାର୍ଯ୍ୟ
➢ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହାୟକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
▪ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆପଣଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳର କଲେଜ ଓ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଗୋଷ୍ଠୀ ସମ୍ପର୍କିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରୁଛନ୍ତି କି ? ହଁ/ନା । ଯଦି ହଁ, ନିମ୍ନୋକ୍ତ ତାଲିକାରୁ କେଉଁଟି ?
➢ ଗୋଷ୍ଠୀଗତ କର୍ମ ଯଥା ସବୁଜୀକରଣ, ସଫାଇ, ପରିମଳ, ରାସ୍ତା
➢ ଖେଳକୁଦ
➢ ଭାଷଣ, ପଥପ୍ରାନ୍ତ ନାଟକ ପ୍ରଭୃତି ଜରିଆରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି
➢ ସାକ୍ଷରତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
➢ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
▪ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ନିଜ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀଙ୍କୁ କିଭଳି ଭାବେ ସାମାଜିକ ଦାୟିତ୍ୱ ସଂପର୍କରେ ସଚେତନ କରାଇପାରିବ ?
▪ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ କେଉଁ କେଉଁ ଉପାୟରେ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହ ଜଡ଼ିତ ହେଉଛନ୍ତି ?
▪ ପୁନେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ନିର୍ମଳ ଗ୍ରାମ ଯୋଜନା ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଆମେ ଏକ ନମୁନା ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବୁ କି ?</td></tr>
<tr><td>ପ୍ରସଙ୍ଗ XII : ସର୍ବୋତ୍ତମ ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରସ୍ତୁତି</td><td></td><td>▪ ସ୍ଥାନୀୟ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇ ତାଙ୍କୁ ପାରଙ୍ଗମ କରାଯାଉ ।
▪ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ନିଯୁକ୍ତିପ୍ରାପ୍ତ ଉତ୍ତମ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଅବସ୍ଥାପିତ କରାଯାଉ ।</td><td>▪ ସ୍ଥାନୀୟ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇ ତାଙ୍କୁ ପାରଙ୍ଗମ କରାଯାଉ ।
▪ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ନିଯୁକ୍ତିପ୍ରାପ୍ତ ଉତ୍ତମ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଅବସ୍ଥାପିତ କରାଯାଉ ।</td></tr>
</table>

ପ୍ରସଙ୍ଗ	ବ୍ଲକ୍	ଜିଲ୍ଲା	ରାଜ୍ୟ
		▪ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ସଘନ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଓ ପରେ ନିୟମିତ ପୁନଃ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉ ।	▪ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ସଘନ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଓ ପରେ ନିୟମିତ ପୁନଃ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉ । ▪ ପ୍ରତିଭାବାନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ । ▪ ରିଫ୍ରେସର ଓ ଓରିଏଣ୍ଟେସନର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସଫଳ ହେଉଛି କି ? ଯଦି ନୁହେଁ, ତେବେ ଏଥିରେ କେଉଁ ପ୍ରକାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆବଶ୍ୟକ ? ▪ ଶିକ୍ଷକତା ବୃତ୍ତିରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପ୍ରତିଭାଙ୍କୁ ଧରି ରଖିବା ପାଇଁ କେଉଁ ପଦ୍ଧତି ଅବ୍ୟାହତ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇପାରେ ? ▪ ଚାକିରୀ ସର୍ତ୍ତାବଳୀରେ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦ୍ୱାରା ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ନମନୀୟ ଢଙ୍ଗରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ ସାଙ୍ଗକୁ ଗବେଷଣା କରିବାପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦେବା ସମ୍ଭବ କି ? ▪ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଅଧିକ ସ୍ୱାୟତ୍ତତା ସହ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସାଙ୍ଗକୁ ଶିକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧିତ ସମ୍ମିଳନୀ ପ୍ରଭୃତିରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣର ସୁଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ କେଉଁ ପ୍ରକାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ସୁପାରିଶ କରିବେ ?
ପ୍ରସଙ୍ଗ **XIII :** ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ସହାୟକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅବ୍ୟାହତ ରଖିବା		▪ ସାର୍ବଜନୀନ ମେଧାବୃତ୍ତି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ଭବପର ହେଉନଥିବାରୁ ସାର୍ବଜନୀନ କମ୍ ସୁଧ ବିଶିଷ୍ଟ (ନରମ) ଋଣ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉପକାରୀ ହେବ କି ? ▪ 5% ସୁଧ ସହାୟତା (ସବସିଡି) ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ କି ? ▪ ସକରାତ୍ମକ ମେଧାବୃତ୍ତି ବ୍ୟତୀତ ଆବଶ୍ୟକତା ଭିତ୍ତିକ ମେଧାବୃତ୍ତି ଦିଆଗଲେ ତାହା ପରିବାରପାଇଁ କେଉଁ ପରିମାଣର ରୋଜଗାର ଅନୁସାରେ ହେବ ? ➢ ଏକ ଲକ୍ଷ ବା ତା'ଠାରୁ କମ୍ ଟଙ୍କା ➢ ଏକ ଲକ୍ଷରୁ ଦେଢ଼ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା	▪ ସାର୍ବଜନୀନ ମେଧାବୃତ୍ତି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ଭବପର ହେଉନଥିବାରୁ ସାର୍ବଜନୀନ କମ୍ ସୁଧ ବିଶିଷ୍ଟ (ନରମ) ଋଣ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉପକାରୀ ହେବ କି ? ▪ 5% ସୁଧ ସହାୟତା (ସବସିଡି) ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ କି ? ▪ ସକରାତ୍ମକ ମେଧାବୃତ୍ତି ବ୍ୟତୀତ ଆବଶ୍ୟକତା ଭିତ୍ତିକ ମେଧାବୃତ୍ତି ଦିଆଗଲେ ତାହା ପରିବାରପାଇଁ କେଉଁ ପରିମାଣର ରୋଜଗାର ଅନୁସାରେ ହେବ ? ➢ ଏକ ଲକ୍ଷ ବା ତା'ଠାରୁ କମ୍ ଟଙ୍କା ➢ ଏକ ଲକ୍ଷରୁ ଦେଢ଼ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା

ପ୍ରସଙ୍ଗ	ବ୍ଲକ୍	ଜିଲ୍ଲା	ରାଜ୍ୟ
		➢ ଦେଢ଼ ଲକ୍ଷରୁ ଦୁଇ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ➢ ଦୁଇ ଲକ୍ଷରୁ ଅଢ଼େଇ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ▪ ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀଙ୍କୁ ମେଧାବୃତ୍ତି ଦେବା ସମ୍ଭବ ହେଉ ନଥିବାରୁ ମେଧାବୀ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ନ କରିବାପାଇଁ ଯେଉଁ ସହାୟତା ଦିଆ ଯିବ ତାହା ସର୍ବନିମ୍ନ କେତେ ଶତାଂଶ ହେବ ? ➢ ସ୍ନାତକ : ସର୍ବନିମ୍ନ 60% କିମ୍ବା 65% କିମ୍ବା 70% କିମ୍ବା 75% ➢ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର : ସର୍ବନିମ୍ନ 50% କିମ୍ବା 55% କିମ୍ବା 60% କିମ୍ବା 65% ➢ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାଭିନ୍ନ ଅନ୍ୟ କେଉଁ ଶୈକ୍ଷିକ ସହାୟତା ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକ ଯଥା, ଶୈକ୍ଷିକ ପରାମର୍ଶ, ପଠନ ପ୍ରକୋଷ୍ଠ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ମଲ୍ଟିମିଡ଼ିଆ ସାଧନ	➢ ଦେଢ଼ ଲକ୍ଷରୁ ଦୁଇ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ➢ ଦୁଇ ଲକ୍ଷରୁ ଅଢ଼େଇ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ▪ ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀଙ୍କୁ ମେଧାବୃତ୍ତି ଦେବା ସମ୍ଭବ ହେଉ ନଥିବାରୁ ମେଧାବୀ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ନ କରିବାପାଇଁ ଯେଉଁ ସହାୟତା ଦିଆ ଯିବ ତାହା ସର୍ବନିମ୍ନ କେତେ ଶତାଂଶ ହେବ ? ➢ ସ୍ନାତକ : ସର୍ବନିମ୍ନ 60% କିମ୍ବା 65% କିମ୍ବା 70% କିମ୍ବା 75% ➢ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର : ସର୍ବନିମ୍ନ 50% କିମ୍ବା 55% କିମ୍ବା 60% କିମ୍ବା 65% ➢ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାଭିନ୍ନ ଅନ୍ୟ କେଉଁ ଶୈକ୍ଷିକ ସହାୟତା ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକ ଯଥା, ଶୈକ୍ଷିକ ପରାମର୍ଶ, ପଠନ ପ୍ରକୋଷ୍ଠ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ମଲ୍ଟିମିଡ଼ିଆ ସାଧନ ▪ ପ୍ରଚଳିତ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଭେଦକ (differential) ରୋଜଗାର ସ୍ତରଭିତ୍ତିକ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ କି ? ▪ ଋଣ ଜନିତ ସୁଧ ସହାୟତା (ସବସିଡ଼ି) ଦରିଦ୍ରତମ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ସମର୍ଥ କରିଛି କି ? ଯଦି ନୁହେଁ, ଏଥିପାଇଁ କ'ଣ କରାଯିବା ଦରକାର? ▪ ମୁକ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ସ୍ଥାନୀୟ ଭାବେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ସହାୟତା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛନ୍ତି । ଏସବୁ କେନ୍ଦ୍ରରେ ସହାୟତାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ସ୍ଥାନୀୟ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ କିଭଳି ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବ ?

ପ୍ରସଙ୍ଗ	ବ୍ଲକ୍	ଜିଲ୍ଲା	ରାଜ୍ୟ
ପ୍ରସଙ୍ଗ **XIV :** ଭାଷା ମାଧ୍ୟମରେ ସାଂସ୍କୃତିକ ସଂହତି		▪ ଭାଷା ମାଧ୍ୟମରେ ସାଂସ୍କୃତିକ ସଂହତି କିଭଳି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇ ପାରିବ ? ▪ ବହୁ ସାମୁଦାୟିକ ସମାଜରେ ଭାଷାର ଭୂମିକା ଓ ଗୁରୁତ୍ୱ ବିଷୟରେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ କିଭଳି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆବଶ୍ୟକ ?	▪ ଭାଷା ମାଧ୍ୟମରେ ସାଂସ୍କୃତିକ ସଂହତି କିଭଳି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇ ପାରିବ ? ▪ ବହୁ ସାମୁଦାୟିକ ସମାଜରେ ଭାଷାର ଭୂମିକା ଓ ଗୁରୁତ୍ୱ ବିଷୟରେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ କିଭଳି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆବଶ୍ୟକ ? ▪ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ସାଂସ୍କୃତିକ ସଂହତି ବିଷୟକୁ ଆଧାର ବା ଭିତ୍ତି ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ସାମିଲ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କି ? ▪ ଉଚ୍ଚତର ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରେ ଶିକ୍ଷା, ସଂସ୍କୃତି ଓ ଭାଷାକୁ ପରସ୍ପର ସହ କିଭଳି ଭାବେ ସଂଯୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ ?
ପ୍ରସଙ୍ଗ **XV :** ଘରୋଇ କ୍ଷେତ୍ର ସହ ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ ସହଭାଗିତା		▪ ଘରୋଇ କ୍ଷେତ୍ର ସହ କେଉଁ ପ୍ରକାର ସହଭାଗିତା ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇପାରିବ ? ➢ ଅଟ୍ଟାଳିକା ନିର୍ମାଣ ➢ କେବଳ ପ୍ରୟୋଗଶାଳା ଓ ପାଠାଗାର ନିର୍ମାଣ ➢ ଅଟ୍ଟାଳିକାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ➢ କଲେଜର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ➢ ପ୍ରୟୋଗଶାଳାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ➢ ହଷ୍ଟେଲ ➢ ତଥ୍ୟ ଓ ଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ➢ ମନୋରଞ୍ଜନ ➢ ପରିବହନ ▪ ଆପଣଙ୍କ ଜିଲ୍ଲାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ଘରୋଇ କ୍ଷେତ୍ର ସହଭାଗିତାର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ଦିଅନ୍ତୁ ।	▪ ଘରୋଇ କ୍ଷେତ୍ର ସହ କେଉଁ ପ୍ରକାର ସହଭାଗିତା ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇପାରିବ ? ➢ ଅଟ୍ଟାଳିକା ନିର୍ମାଣ ➢ କେବଳ ପ୍ରୟୋଗଶାଳା ଓ ପାଠାଗାର ନିର୍ମାଣ ➢ ଅଟ୍ଟାଳିକାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ➢ କଲେଜର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ➢ ପ୍ରୟୋଗଶାଳାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ➢ ହଷ୍ଟେଲ ➢ ତଥ୍ୟ ଓ ଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ➢ ମନୋରଞ୍ଜନ ➢ ପରିବହନ ▪ ଆପଣଙ୍କ ଜିଲ୍ଲାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ଘରୋଇ କ୍ଷେତ୍ର ସହଭାଗିତାର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ଦିଅନ୍ତୁ । ▪ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସରକାରୀ-ଘରୋଇ-ସହଭାଗିତା ବିଶେଷ ସଫଳ ନ ହେବାର କାରଣ କ'ଣ?

ପ୍ରସଙ୍ଗ	ବ୍ଲକ୍	ଜିଲ୍ଲା	ରାଜ୍ୟ
			▪ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ସେବା ଯୋଗାଇବା ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କେଉଁ ପ୍ରକାରେ ଘରୋଇ କ୍ଷେତ୍ରର ଭୂମିକା ରହିପାରେ ? ▪ ଅଧିକ ଫଳପ୍ରଦ ସରକାରୀ-ଘରୋଇ-ସହଭାଗିତା ସକାଶେ "ଲାଭ ପାଇଁ ନୁହେଁ" (ଅଣଲାଭକାରୀ) ନୀତିରେ ଆପଣ କିଭଳି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଚାହାନ୍ତି ? ▪ ସରକାରୀ ଓ ଘରୋଇ ସହଭାଗିତା କେବଳ ବୈଷୟିକ ଓ କର୍ମଭିତ୍ତିକ ଶିକ୍ଷାପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣ ଶିକ୍ଷାପାଇଁ ନୁହେଁ କି ? ▪ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷାରେ ସରକାରୀ ଓ ଘରୋଇ ସହଭାଗିତାର ଏଭଳି କୌଣସି ଭଲ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଅଛିକି ଯାହାର ପନରାବୃତ୍ତି କରାଯାଇପାରିବ ?
ପ୍ରସଙ୍ଗ **XVI :** ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଅର୍ଥ ବରାଦ			▪ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଅର୍ଥ ବରାଦର ଅଭିନବ ଦିଗଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ➢ କେନ୍ଦ୍ର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ବୃଦ୍ଧି ➢ ରାଜ୍ୟର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ବୃଦ୍ଧି ➢ କର୍ପୋରେଟ୍ ସେକ୍ଟରର ଅଂଶଗ୍ରହଣ ➢ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ଫି ➢ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ପ୍ରସଙ୍ଗ **XVII :** ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷାର ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟକରଣ			▪ ଦେଶ ବାହାରେ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷାର ବିସ୍ତାରପାଇଁ ଆପଣଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ'ଣ? ▪ ବିଦେଶୀ ଶିକ୍ଷା ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ▪ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ବିକାଶ ଯେପରିକି ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ସାଧନ କେନ୍ଦ୍ର, ଅଧ୍ୟାପକ ଅତିଥି ପ୍ରକୋଷ୍ଠ, ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ନିବାସ ଇତ୍ୟାଦି ▪ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଅଧ୍ୟାପକ ବିନିମୟ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ଏବଂ ଗବେଷଣାରେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ସହଯୋଗିତା

ପ୍ରସଙ୍ଗ	ବ୍ଲକ୍	ଜିଲ୍ଲା	ରାଜ୍ୟ
ପ୍ରସଙ୍ଗ **XVIII:** ଶିକ୍ଷାକୁ, ରୋଜଗାରସହ ଯୋଡ଼ିବାପାଇଁ ଶିଳ୍ପଦ୍ୟୋଗ ସହ ଚୁକ୍ତିବଦ୍ଧତା			▪ ଶିଳ୍ପଜଦ୍ୟୋଗ ସହ ଶିକ୍ଷାଜଗତର ସଂଯୋଗ ସାଧନ ନୂତନ ଶିଳ୍ପ ତଥା ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକୁ କିପରି ସାହାଯ୍ୟ କରେ ? ▪ ଶିଳ୍ପଦ୍ୟୋଗ କିପରି ଭାବରେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ କିପରି ଔଦ୍ୟୋଗିକ ଦକ୍ଷତା ହାସଲ କରିବାରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷିତ କରେ ? ▪ ଶିଳ୍ପଜଗତର ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ତଥା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ପରିଚାଳନା ସମିତିରେ ସାମିଲ ହେବା ଉଚିତ କି ? ▪ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କର ରୋଜଗାର କ୍ଷମତା ବଢ଼ାଇବାପାଇଁ ଶିଳ୍ପଜଗତ କିପରି ଭାବରେ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ତିଆରି କରିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇପାରିବ ?
ପ୍ରସଙ୍ଗ **XIX :** ଗବେଷଣା ଓ ଉଦ୍ଭାବନ ପାଇଁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ			▪ ଗବେଷଣା ଓ ଅଭିନବ ଜ୍ଞାନର ବିକାଶପାଇଁ ନିମ୍ନପ୍ରଦତ୍ତ କେଉଁ ଉପାୟଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ ? ➢ ଫଳପ୍ରଦ ଗବେଷଣା ପାଇଁ ଅର୍ଥ ନିୟୋଜନ ➢ ଉଭୟ ମୌଳିକ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ସମାଜବିଜ୍ଞାନ ପାଇଁ ପ୍ରଚୁର ଗବେଷଣା ଅନୁଦାନ ➢ ଉଦ୍ଭାବନମୂଳକ ଗବେଷଣା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରସ୍ଥାପନ ଓ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନିକ ଅର୍ଥ ଅନୁଦାନ ➢ ବୌଦ୍ଧିକ ସମ୍ପତ୍ତି ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ଗବେଷଣା ➢ କେନ୍ଦ୍ର ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରେ ଗବେଷଣା ପାର୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ➢ ଦ୍ୱୈତନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଗବେଷକମାନଙ୍କୁ ଅଧ୍ୟାପନା ପାଇଁ ଓ ଅଧ୍ୟାପକମାନଙ୍କୁ ଗବେଷଣା ପାଇଁ ସମର୍ଥ କରିବା ➢ ଅନ୍ତଃବିଦ୍ୟାରେ ଗବେଷଣା –ପ୍ରଚଳିତ ବିଷୟର ଅପରାପର ସଂପର୍କରୁ ନୂତନ ଜ୍ଞାନ ସୃଷ୍ଟିପାଇଁ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ସାମୂହିକ ଯୋଗଦାନ

ପ୍ରସଙ୍ଗ	ବ୍ଲକ୍	ଜିଲ୍ଲା	ରାଜ୍ୟ
			▪ କିପରିଭାବେ ଆମେ ଭାରତବର୍ଷକୁ ଗବେଷଣା ଓ ଉନ୍ନୟନ ପାଇଁ ବାଞ୍ଛନୀୟ ଗନ୍ତବ୍ୟସ୍ଥଳ କରିପାରିବା ? ଗବେଷଣା ଓ ଉନ୍ନୟନପାଇଁ ବୈଦେଶିକ ଅର୍ଥ ସହାଯ୍ୟ ଯୋଗାଡ଼କରି ପାରିବା ? ▪ ଉଦ୍ଭାବନମୂଳକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ବିଷୟ ପୁନର୍ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ କି ?
ପ୍ରସଙ୍ଗ **XX :** ନୂତନ ଜ୍ଞାନ			▪ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସ୍ତରରେ ଜ୍ଞାନର ନୂତନ ପରିସରଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ? ▪ ଆମର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକରେ ଏ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିଚାଳନା କରିବାପାଇଁ ଅଧ୍ୟାପକ ବା ଗବେଷକ ଅଛନ୍ତି କି ? ଯଦି ନାହାନ୍ତି ତେବେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏ ଦିଗରେ ଦକ୍ଷତାସମ୍ପନ୍ନ କରାଯିବ କିପରି ? ▪ ଅଭିନବ ଓ ଉପଯୁକ୍ତ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦାୟକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଚଳାଉଥିବା ବିଦେଶୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ସହବନ୍ଧନ ପାଇଁ କି ପ୍ରକାର ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ପ୍ରୟୋଜନ ?